

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO GOSPODARKI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

SEKTOR ENERGETYKI

Program Operacyjny

Infrastruktura i Środowisko

- **Odnawialne źródła energii**
- **Efektywność energetyczna**
- **Bezpieczeństwo energetyczne**

www.mg.gov.pl/fundusze/

Broszura Informacyjna

**Program Operacyjny
Infrastruktura i Środowisko 2007-2013**

sektor energetyki

Opracowanie:

Wydział Zarządzania Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko
Departament Funduszy Europejskich
Ministerstwo Gospodarki

Wydawca:

Ministerstwo Gospodarki
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
www.mg.gov.pl/fundusze/

Egzemplarz bezpłatny

UNIA EUROPEJSKA

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej

WSTĘP

Polska z racji przystąpienia do Unii Europejskiej (UE) 1 maja 2004 r. włączyła się w realizację unijnej polityki spójności. Celem polityki spójności jest promowanie harmonijnego rozwoju wszystkich państw członkowskich UE poprzez działania prowadzące do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju jej regionów, a tym samym do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Dzięki odpowiedniemu ukierunkowaniu działań realizowanych w ramach polityki spójności przy wsparciu finansowym funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, Polska ma szansę na zwiększenie tempa modernizacji oraz znaczne przyspieszenie procesów zmierzających do osiągnięcia wyrównanego poziomu rozwoju w odniesieniu do najlepiej rozwiniętych regionów i krajów Wspólnoty.

Wydatkowanie funduszy unijnych jest dokonywane przy pomocy programów, które opisują dziedziny objęte dofinansowaniem oraz charakterystykę projektów, których realizacja jest zbieżna z celami Narodowej Strategii Spójności (NSS). Strategia jest dokumentem określającym kierunki wsparcia na poziomie krajowym, które są finansowe z budżetu UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności. W latach 2007-2013 programami realizowanymi w Polsce są: **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** (współfinansowany z EFRR i FS), Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (współfinansowany z EFRR), Program Operacyjny Kapitał Ludzki (współfinansowany z EFS), 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (współfinansowane z EFRR), Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (współfinansowany

z EFRR), Program Operacyjny Pomoc Techniczna (współfinansowany z EFRR), Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (współfinansowane z EFRR).

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej dnia 7 grudnia 2007 r. i uchwałą Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2008 r. Program ten ma służyć zmniejszeniu różnic w rozwoju infrastruktury jaka dzieli Polskę i najlepiej rozwinięte kraje Unii. Luka w rozwoju infrastruktury uniemożliwia optymalne wykorzystanie zasobów kraju oraz w dużym stopniu blokuje istniejący potencjał. Zmniejszenie tej luki jest niezbędnym warunkiem wzrostu konkurencyjności i podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej Polski przy jednoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) charakteryzuje integralne podejście do problematyki infrastruktury, do której zalicza zarówno infrastrukturę techniczną, jak również infrastrukturę społeczną. Program jest podporządkowany zasadzie maksymalizacji efektów rozwojowych, co jest możliwe dzięki traktowaniu sfery technicznej i społecznej jako jednej całości. Działania w ramach POLiŚ są komplementarne do działań realizowanych w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych, a także innych programów przygotowanych na lata 2007-2013.

Pod względem ilości środków przeznaczonych na realizację POLiŚ jest największym programem w Polsce. Wkład publiczny na realizację programu wynosi ponad 35 mld euro i pochodzi z krajowych

środków budżetowych oraz z funduszy unijnych. Łączna wielkość środków finansowych pochodzących z funduszy unijnych wynosi 27,9 mld euro, z czego 22.176.353.774 euro pochodzi z Funduszu Spójności i 5.737.330.000 euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cały POIiŚ podzielony jest na sektory, które w sposób ogólny określają obszar wsparcia, są to:

- Środowisko
- Transport
- Energetyka
- Kultura
- Zdrowie

Sektor energetyki

Pod względem udziału w środkach pochodzących z funduszy unijnych przeznaczonych na realizację programu, sektor energetyki zajmuje trzecie miejsce z kwotą **1.722.317.701 euro**, która stanowi 6% wartości całego programu. Sektor energetyki obejmuje IX i X priorytet, na które składają się następujące działania:

- **Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna:**
 - Działanie 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii
 - Działanie 9.2 Efektywna dystrybucja energii
 - Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
 - Działanie 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych
 - Działanie 9.5 Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych
 - Działanie 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych

- **Priorytet X Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii:**

- Działanie 10.1 Rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i przebudowa magazynów gazu ziemnego
- Działanie 10.2 Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji
- Działanie 10.3 Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii

Tekst Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz informacje na temat sektora energetyki są dostępne na stronach internetowych Ministerstwa Gospodarki: www.mg.gov.pl/fundusze/POIS/

System zarządzania

Realizacja całego Programu Operacyjnego Infrastruktura Środowisko podlega ministrowi właściwemu ds. rozwoju regionalnego, który swoje funkcje wykonuje przy pomocy Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucja nadzorująca program nazywana jest Instytucją Zarządzającą (IZ). Koordynacja zadań w poszczególnych sektorach została powierzona tzw. instytucjom pośredniczącym (IP). Dla sektora energetyki rolę Instytucji Pośredniczącej pełni minister właściwy ds. gospodarki, który swoje zadania wykonuje przy pomocy **Departamentu Funduszy Europejskich**. Bezpośrednią obsługą beneficjentów, ogłaszaniem konkursów, przeprowadzaniem naboru wniosków, ich oceną, podpisywaniem umów oraz nadzorem nad ich realizacją zajmują się tzw. instytucje wdrażające (IW).

System zarządzania Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko
w ramach sektora energetyki

Instytucja Pośrednicząca	Priorytet	Działanie	Instytucja Wdrażająca
Departament Funduszy Europejskich Ministerstwo Gospodarki	IX	9.1	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
		9.2	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
		9.3	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
		9.4	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
		9.5	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
		9.6	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
	X	10.1	Instytut Nafty i Gazu
		10.2	Instytut Nafty i Gazu
		10.3	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej

PRIORYTET IX INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU I EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Wsparcie finansowe w ramach IX priorytetu jest skierowane do projektów realizowanych w trzech głównych obszarach. Pierwszym z nich jest zwiększenie efektywności wykorzystania energii pierwotnej zarówno poprzez zwiększenie sprawności wytwarzania, jak również dzięki obniżeniu strat podczas przysyłania i dystrybucji energii. Drugim obszarem jest zmniejszenie energochłonności sektora publicznego. Ostatnim obszarem, do którego jest skierowane wsparcie w ramach tego priorytetu jest zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw.

Spodziewanym efektem projektów zrealizowanych w ramach tego priorytetu będzie znaczące zaspokojenie potrzeb w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej. Środki publiczne w zakresie sieci dystrybucji energii elektrycznej zostaną skierowane w szczególności na tereny Polski wschodniej. Modernizacja sieci ciepłowniczych będzie miała istotny wpływ na podniesienie efektywności energetycznej w dużych aglomeracjach miejskich. Inwestycje w zakresie produkcji energii i paliw z odnawialnych źródeł energii (OZE) przyczynią się do aktywizacji gospodarczej regionów dysponujących warunkami sprzyjającymi rozwojowi OZE. Dodatkowym efektem realizacji działań IX priorytetu jest rozwój zarówno sektora przemysłowego jak i rolnego.

DZIAŁANIE 9.1 WYSOKOSPRAWNE WYTWARZANIE ENERGII

Cel działania: Zwiększenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.

W ramach działania wspierane będą inwestycje w zakresie przebudowy i budowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła w skojarzeniu spełniające wymogi wysokosprawnej kogeneracji.

Promowanie wysokosprawnej kogeneracji na podstawie zapotrzebowania na ciepło użytkowe stanowi jeden z priorytetów Wspólnoty ze względu na wydajność wykorzystania energii pierwotnej, unikania strat sieciowych oraz ograniczania emisji szkodliwych substancji.

W ramach działania wspierane będą projekty dotyczące skojarzonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych oraz nieodnawialnych.

W ramach działania nie przewiduje się wsparcia budowy i modernizacji źródeł wytwarzania ciepła w ciepłowniach, jednak możliwe jest uzyskanie dotacji na przekształcenie tych jednostek w jednostki kogeneracyjne.

W ramach działania wyklucza się wsparcie dla technologii współspalania paliw kopalnych i biomasy lub biogazu oraz budowy lub przebudowy obiektów energetycznych spalających odpady komunalne (będą wspierane w ramach działania 2.1). W ramach realizowanych projektów wsparcie może obejmować też budowę przyłączy jednostek wytwarzania skojarzonej energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł wysokosprawnej kogeneracji do najbliższej istniejącej sieci spełniającej techniczne i ekonomiczne warunki przyłączeniowe. W tym kontekście przyłączy, rozumiane jako odcinek sieci łączący jednostkę/jednostki wytwarzania energii z punktem, w którym następuje rozgraniczenie

własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci, może stanowić integralną część projektu dotyczącego jednostki wytwarzania energii, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu.

Rezultatem działania będzie wsparcie realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2004/8/WE w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii.

Przykładowe rodzaje projektów

1. Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu, w wyniku której jednostki te będą spełniały wymogi dla wysokosprawnej kogeneracji określone w dyrektywie 2004/8/WE.
2. Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania ciepła w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu spełniającymi wymogi dla wysokosprawnej kogeneracji określone w dyrektywie 2004/8/WE.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów

1. Przedsiębiorcy.
2. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich grupy - związki, stowarzyszenia i porozumienia JST.
3. Podmioty świadczące usługi publiczne w ra-

mach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 83,77 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 10 mln PLN

Maksymalna kwota wsparcia

– 30 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

DZIAŁANIE 9.2 EFEKTYWNA DYSTRYBUCJA ENERGII

Cel działania: Zmniejszenie strat energii powstających w procesie dystrybucji energii elektrycznej i ciepła.

W ramach działania realizowane będą kompleksowe projekty z zakresu budowy (w miejsce istniejącego systemu) lub przebudowy elektroenergetycznych sieci dystrybucyjnych wysokiego, średniego i niskiego napięcia, mających na celu ograniczenie strat sieciowych (wymiana transformatorów o niskiej sprawności energetycznej, skracanie bardzo długich ciągów liniowych, zmiana przekrojów przewodu w celu dostosowania ich do obecnych temperatur sieci oraz inne, równoważne co do efektu środowiskowego, typy projektów).

W ramach działania wspierane będą również inwestycje w zakresie przebudowy i budowy (w miejsce istniejącego systemu) sieci dystrybucji ciepła o największym potencjale obniżenia strat energii.

Do dofinansowania będą kwalifikować się wyłącznie te projekty dotyczące sieci elektroenerge-

tycznych, które wykażą ograniczenie strat energii o co najmniej 30% w ramach projektu.

Przykładowe rodzaje projektów

1. Budowa (w miejsce istniejącego systemu) lub przebudowa sieci dystrybucyjnych średniego, niskiego i wysokiego napięcia mająca na celu ograniczenie strat sieciowych.
2. Budowa (w miejsce istniejącego systemu) lub przebudowa sieci ciepłowniczych oraz węzłów ciepłych poprzez stosowanie energooszczędnych technologii i rozwiązań.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów

1. Przedsiębiorcy.
2. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich grupy - związki, stowarzyszenia i porozumienia JST.
3. Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 139,04 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 20 mln PLN

Maksymalna kwota wsparcia

– 50 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

DZIAŁANIE 9.3 TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Cel działania: Zmniejszenie zużycia energii w sektorze publicznym

W ramach działania wspierane będą inwestycje w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, w tym zmiany wyposażenia obiektów w urzędzenia o najwyższej, uzasadnionej ekonomicznie klasie efektywności energetycznej związanego bezpośrednio z prowadzoną termomodernizacją budynku.

Realizacja działania przyczyni się do realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii oraz usług energetycznych.

Przykładowe rodzaje projektów

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów

1. Jednostki sektora finansów publicznych tj:
 - jednostki samorządu terytorialnego oraz ich grupy - związki, stowarzyszenia i porozumienia JST,
 - podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami,
 - organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały,
 - organy policji, straży pożarnej (w tym również OSP), straży miejskiej,
 - państwowe szkoły wyższe,
 - samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.
2. Organizacje pozarządowe, kościoły, kościelne osoby prawne i ich stowarzyszenia oraz inne związki wyznaniowe.

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 55,27 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 10 mln PLN

Maksymalna kwota wsparcia

– 50 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

DZIAŁANIE 9.4 WYTWARZANIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Cel działania: *Wzrost produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych.*

W ramach działania wspierane będą inwestycje w zakresie budowy jednostek wytwarzania energii

elektrycznej lub ciepła ze źródeł odnawialnych. Wsparciem zostaną objęte projekty dotyczące budowy lub zwiększenia mocy jednostek wytwarzania energii elektrycznej wykorzystujących energię wiatru, wody w małych elektrowniach wodnych do 10 MW, biogazu i biomasy albo projekty dotyczące budowy lub zwiększenia mocy jednostek wytwarzania ciepła przy wykorzystaniu energii geotermalnej lub słonecznej.

W ramach działania realizowane będą inwestycje w zakresie wytwarzania ze źródeł odnawialnych energii w kogeneracji w układach nie spełniających kryterium wysokosprawnej kogeneracji. W tym działaniu będzie wspierana budowa tylko takich jednostek, w których wskaźnik skojarzenia (moc elektryczna do mocy cieplnej) jest większy niż 0,45. Projekty dotyczące kogeneracji w ramach konkursu oceniane będą w grupie projektów dotyczących wytwarzania energii elektrycznej i przy ich ocenie pod uwagę brane będą wyłącznie dane dotyczące energii elektrycznej.

Inwestycje w zakresie wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji ze źródeł odnawialnych realizowane będą w ramach działania 9.1.

W ramach działania wyklucza się możliwość wsparcia:

- technologii współspalania paliw kopalnych i biomasy lub biogazu,
- budowy lub przebudowy obiektów energetycznych spalających odpady komunalne (które będą wspierane z działania 2.1).

Działanie to oprócz efektu środowiskowego będzie miało również istotne znaczenie dla rozwoju regionalnego, stąd istotnym efektem będzie zwiększenie ilości miejsc pracy oraz zagospodarowanie lokalnych zasobów odnawialnych.

W ramach realizowanych projektów wsparcie będzie obejmować przyłącza jednostek wytwa-

rzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci. W tym kontekście przyłącze, rozumiane jako odcinek sieci łączący jednostkę/jednostki wytwarzania energii z punktem, w którym następuje rozgraniczenie własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci, może stanowić integralną część projektu dotyczącego jednostki wytwarzania energii, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu.

Realizacja działania przyczyni się do przyspieszenia realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2001/77/WE w sprawie promocji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej produkowanej z OZE.

Przykładowe rodzaje projektów

1. Budowa farmy wiatrowej.
2. Budowa elektrowni wodnej o mocy do 10 MW.
3. Budowa elektrowni na biomasę lub biogaz.
4. Budowa ciepłowni geotermalne.
5. Instalacja kolektorów słonecznych.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów

1. Przedsiębiorcy.
2. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich grupy - związki, stowarzyszenia i porozumienia JST.
3. Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek

samorządu terytorialnego.

4. Kościoły, kościelne osoby prawne i ich stowarzyszenia oraz inne związki wyznaniowe.

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 352,46 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 20 mln PLN, z zastrzeżeniem następujących wyjątków: dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu oraz w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – wartość projektu 10 mln PLN

Maksymalna kwota wsparcia

– 40 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej

DZIAŁANIE 9.5 WYTWARZANIE BIOPALIW ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Cel działania: *Zwiększenie wytwarzania biokomponentów i biopaliw.*

W ramach działania wspierane będą inwestycje w zakresie produkcji biokomponentów i biopaliw, w tym również biopaliw 2. generacji, objętych ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 z późn. zm.).

Ze wsparcia w ramach działania wyłączona jest budowa instalacji do produkcji produktów rolnych określonych w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Wsparciem zostaną objęte projekty budowy zakładów produkujących biokomponenty i biopaliwa stanowiące samoistne paliwa, z wyłączeniem produkcji biopaliw stanowiących mieszanki z paliwami ropopochodnymi oraz produkcji czystego oleju roślinnego i bioetanolu produ-

kowanego z produktów rolnych.

Realizacja działania przyczyni się również do przyspieszenia realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2003/30/WE w sprawie promowania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych.

Działanie to oprócz efektu środowiskowego będzie miało również istotne znaczenie dla rozwoju regionalnego, stąd istotnym efektem będzie zwiększenie ilości miejsc pracy oraz zagospodarowanie lokalnych zasobów odnawialnych

Przykładowe rodzaje projektów

1. Budowa zakładu/installacji do produkcji biokomponentów tj. ester metylowy kwasów tłuszczowych.
2. Budowa instalacji do produkcji biogazu. Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku

Typ beneficjentów – Przedsiębiorcy

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 70,49 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 20 mln PLN

Maksymalna kwota wsparcia

– 30 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej

DZIAŁANIE 9.6 SIECI UŁATWIAJĄCE ODBIÓR ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Cel działania: Ułatwienie rozwoju energetyki odnawialnej poprzez budowę sieci umożliwiających odbiór energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W ramach działania wspierane będą inwestycje w obszarze przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do umożliwienia dostarczenia do Krajowego Sytemu Elektroenergetycznego energii produkowanej ze źródeł odnawialnych. Projekty powinny być w pełni dedykowane przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE.

W ramach działania przewiduje się również wsparcie dla budowy i modernizacji przyłączy jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W tym kontekście przyłącze rozumiane jako odcinek sieci będący własnością operatora sieci (od punktu w którym następuje rozgraniczenie własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci, określonego w umowie przyłączeniowej) może stanowić integralną część projektu dotyczącego jednostki wytwarzania energii, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu.

Efektem działania będzie zniesienie istotnej bariery dla rozwoju energetyki odnawialnej, jaką jest brak dostatecznie rozwiniętych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych na obszarach, gdzie budowane są jednostki wywarzania energii elektrycznej z OZE.

Przykładowe rodzaje projektów

Budowa oraz modernizacja sieci umożliwiających przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów

1. Przedsiębiorcy.
2. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich

grupy - związki, stowarzyszenia i porozumienia JST.

3. Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 47,00 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 20 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej

PRIORYTET X BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE, W TYM DYWERSYFIKACJA ŹRÓDEŁ ENERGII

Wsparcie finansowe w ramach X priorytetu jest skierowane do projektów, które mają zwiększyć efektywne funkcjonowanie rynku energii elektrycznej i rynku gazu ziemnego. Główne obszary działania to: rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej, budowa i rozbudowa podziemnych magazynów gazu ziemnego, budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych oraz rozwój przemysłu produkującego urządzenia służące do produkcji paliw i energii ze źródeł odnawialnych.

Spodziewanym efektem projektów zrealizowanych w ramach tego priorytetu będzie zwiększenie bezpieczeństwa dostaw paliw i energii elektrycznej na rynek wewnętrzny, który poprzez uczestnictwo we wspólnym rynku przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego całej Wspólnoty.

Głównymi beneficjentami priorytetu będą mogli być przede wszystkim: przedsiębiorcy, w tym przedsiębiorstwa oraz operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej.

DZIAŁANIE 10.1 ROZWÓJ SYSTEMÓW PRZESYŁOWYCH ENERGII ELEKTRYCZNEJ, GAZU ZIEMNEGO I ROPY NAFTOWEJ ORAZ BUDOWA I PRZEBUDOWA MAGAZYNÓW GAZU ZIEMNEGO

Cel działania: *Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez zdywersyfikowanie*

źródeł dostaw nośników energii, oraz poprawa jakości świadczonych usług poprzez modernizację systemów transportu i przesyłu

Realizacja działania obejmuje rozbudowę oraz tworzenie nowych zdolności przesyłowych i transportowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz jej pochodnych, budowę obiektów i urządzeń technicznych zapewniających prawidłową pracę systemów przesyłowych oraz wzrost pojemności magazynów gazu ziemnego. Ma to zapewnić odbiorcom powszechny dostęp do różnorodnych źródeł energii. Bogactwo nośników oraz zwiększenie rezerw gazu ziemnego jest gwarantem odporności systemu na działanie czynników zewnętrznych (zarówno politycznych, jak i naturalnych).

Projekty będą realizowane zgodnie z przepisami dyrektywy 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. *dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 98/30/WE w zakresie zasady dostępu strony trzeciej (TPA) do infrastruktury energetycznej.*

Przykładowe rodzaje projektów

1. Budowa lub modernizacja sieci przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych, a także urządzeń technicznych zapewniających prawidłową pracę systemów przesyłowych.
2. Budowa podziemnych magazynów gazu ziemnego i paliw płynnych.
3. Budowa infrastruktury zapewniającej dywersyfikację źródeł dostaw nośników energii do kraju.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent

wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

W ramach działania 10.1 realizowane będą wyłącznie projekty indywidualne zgodnie z listą opublikowaną przez Ministra Rozwoju Regionalnego na podstawie art. 28 ust.1 pkt 1a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz.U z 2006 r. Nr 227, poz.1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984). Lista projektów indywidualnych może być aktualizowana, jednak nie częściej niż 2 razy do roku (w terminie do dnia 31 lipca i do dnia 31 stycznia).

Typ beneficjentów – Przedsiębiorcy

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 765,00 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 20 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Instytut Nafty i Gazu

DZIAŁANIE 10.2 BUDOWA SYSTEMÓW DYSTRYBUCJI GAZU ZIEMNEGO NA TERENACH NIEZGAZYFIKOWANYCH I MODERNIZACJA ISTNIEJĄCYCH SIECI DYSTRYBUCJI

Cel działania: *Wspieranie efektywnego funkcjonowania rynku gazu ziemnego, w tym zapewnienie równomiernego rozwoju sieci dystrybucyjnych na terenie kraju.*

W ramach działania będą realizowane projekty z zakresu budowy lub modernizacji (przebudowy) sieci dystrybucji gazu ziemnego na terenach nie-

zgazyfikowanych, przede wszystkim na terenach Polski północno-wschodniej. Ponadto działanie obejmować będzie zakup i budowę urządzeń oraz obiektów technicznych zapewniających prawidłową pracę systemów dystrybucyjnych gazu ziemnego.

Wydatki związane z budową przyłączy gazowych mogą być uznane za kwalifikowalne w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy rzeczywistym kosztem budowy przyłączy a opłatami za przyłączenie do sieci nałożonymi na podmioty przyłączane do sieci. Wybudowane przyłącza muszą stanowić własność beneficjenta.

Przykładowe rodzaje projektów

1. Budowa sieci dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych oraz modernizacja (przebudowa) istniejących sieci dystrybucji.
2. Zakup lub budowa urządzeń i obiektów technicznych zapewniających prawidłową pracę systemów dystrybucyjnych gazu ziemnego. Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów – Przedsiębiorcy

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 181,88 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 8 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Instytut Nafty i Gazu

DZIAŁANIE 10.3 ROZWÓJ PRZEMYSŁU DLA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Cel działania: *Ułatwienie dywersyfikacji źródeł energii oraz rozwoju energetyki odnawialnej poprzez wsparcie przemysłu produkującego urządzenia służące do wytwarzania paliw i energii ze źródeł odnawialnych.*

Wsparcie w ramach działania będzie kierowane na budowę nowoczesnych linii technologicznych wytwarzających urządzenia wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych oraz biokomponentów i biopaliw określonych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 roku o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 z późn. zm.).

W ramach działania wsparcie uzyskać mogą inwestycje polegające na budowie zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania:

- energii elektrycznej z wiatru, wody w małych elektrowniach wodnych do 10 MW, biogazu i biomasy,
- ciepła przy wykorzystaniu biomasy oraz energii geotermalnej i słonecznej,
- energii elektrycznej i ciepła w kogeneracji przy wykorzystaniu wyłącznie biomasy lub energii geotermalnej.
- biokomponentów oraz biopaliw ciekłych, stanowiących samoistne paliwa, z wyłączeniem urządzeń do produkcji biopaliw stanowiących mieszanki z paliwami ropopochodnymi, produkcji bioetanolu z produktów rolnych oraz czystego oleju roślinnego.

Rolą tego działania jest ułatwienie i zmniejszenie kosztów nabywania urządzeń do budowy jednostek wytwarzania paliw i energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w działaniach 9.1, 9.4 i 9.5.

Wynikiem realizacji działania oprócz efektu środowiskowego będzie również zwiększenie ilości miejsc pracy.

Przykładowe rodzaje projektów

Budowa zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania:

1. Energii elektrycznej z wiatru, wody w małych elektrowniach wodnych do 10 MW, biogazu i biomasy.
2. Ciepła przy wykorzystaniu biomasy oraz energii geotermalnej i słonecznej.
3. Energii elektrycznej i ciepła w kogeneracji przy wykorzystaniu wyłącznie biomasy lub energii geotermalnej.
4. Biokomponentów oraz biopaliw ciekłych, stanowiących samoistne paliwa, z wyłączeniem urządzeń do produkcji biopaliw stanowiących mieszanki z paliwami ropopochodnymi, czystego oleju roślinnego oraz do produkcji bioetanolu z produktów rolnych.

Projekty kompleksowe, składające się z wielu zadań, mogą być realizowane w ramach wspólnego projektu pod warunkiem, że beneficjent wykaże, iż takie rozwiązanie jest optymalne z punktu widzenia osiągnięcia celów działania i wszystkie zadania stanowią spójną terytorialnie całość, rozwiązującą daną kwestię na całym obszarze objętym zakresem wniosku.

Typ beneficjentów – Przedsiębiorcy

Wkład ze środków unijnych na działanie

– 27,40 mln euro

Minimalna wartość projektu

– 20 mln PLN

Maksymalna kwota wsparcia

– 30 mln PLN

Instytucja Wdrażająca:

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej

Instytucja Pośrednicząca sektora energetyki:

Ministerstwo Gospodarki

Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
www.mg.gov.pl

Departament Funduszy Europejskich

Ministerstwo Gospodarki

ul. Żurawia 4A
tel.: (22) 693 51 09
www.mg.gov.pl/fundusze/
poiis@mg.gov.pl

Instytucje Wdrażające:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3A
02-673 Warszawa
tel.: (22) 45 90 100 lub (22) 45 90 370
faks: (22) 45 90 101
www.nfosigw.gov.pl
fundusz@nfosigw.gov.pl

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej

ul. Jagiellońska 55
03-301 Warszawa
tel.: (22) 51 00 300
faks: (22) 51 00 320
www.ipieo.pl/poiis/
biuro@ipieo.pl

Instytut Nafty i Gazu

ul. Lubicz 25A
31-503 Kraków
tel. (12) 421 00 33
faks: (12) 430 38 85
www.inig.pl
office@inig.pl

Wydawca:
Ministerstwo Gospodarki
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
www.mg.gov.pl

Departament Funduszy
Europejskich
Ministerstwo Gospodarki
ul. Żurawia 4A
tel.: (22) 693 51 09
www.mg.gov.pl/fundusze/
poiis@mg.gov.pl